

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

BIBLIA ÎN SATELE NOASTRE

De câțiva ani încoace o muncă asiduă se depune, pentru eliminarea analfabetismului din mijlocul poporului nostru. An de-an procentul celor ce trăiau în întunec și umbră se tot micșorează. În orașe, ârgușoare, sate și cătune, se zidesc școli. Țăranul de ieri, care cu toată inteligența îi firească, nu putea pătrunde dincolo de experiența vieții lui, azi are cheia cu care poate pătrunde tainele trecutului, cu ajutorul căreia gustă din frumusețea altor plaiuri decât cele locuite de el și strămoșii săi. Iată mai ieri alalfăieri, singură predică diminecală și ici colo vre'o rară împrejurire îl smulgea din monotonia ocupației zilnice, transpunându-l în altă lume de ieri. Azi lumina cărții a pătruns în școala satele noastre, și prin școală în locuințele modestă ale țăranilor. Cărțile copiilor de școală sunt și lectura zilelor fără de lucru. În colo unde există și vre'un cămin cultural, câteva ziare fac ca nopțile lungi de iană să fie mai scurte.

Îmi pun întrebarea, alături de această hrană sufletească pe care țăranul român, în lipsa de-o orientare, ori de una mai bună o consumă cu nesăț, în câte sate s'a popularizat sf. Scriptură, recunoscută fiind, ca cea mai accesibilă și binefăcătoare? Este laudabilă inițiativa particulară de-a împrăști această carte în popor, însă puținele sunt mult prea reduse decât să poată sălșface trebuințele. Durere trebuie să conștăăm, că există atâți preoți, cari n'au această carte, de cum s-o mai găsim și prin casele sâtenilor. E o nelegiuire, din partea acelor cari cred, că poporul nostru este destul de credincios, încât să poată rezista atacurilor sectare. În setea lui după cunoștințe fără puțința de selecționare, pri-

mește totul de bun. La fel de importante sunt ziaarele, cărticelele de propagandă politică, sectară, etc. Tot ce-i scris este de-o egală valoare.

Este timpul oportun, ca încă înainte de ce sufletul poporului va fi înibit de germenul necredinței, de îndoiala în tendințele culturale ale bisericii, să se ia măsuri ca, cultura poporului nostru, care în urma nouilor împrejurări, este într'un stadiu mai înalt de dezvoltare, să aibă caracterul creștin. *Sf. Scriptură, cartea cărților să nu lipsească din nici o casă.* Din ea să se adape ca dintr'un izvor neșecat familiile sâtenilor noștri.

În direcția aceasta din partea bisericii nu s'a lucrat aproape nimic. Biblia oficială, a sf. Sinod, este o carte atât de rară, încât nici chiar în școlile în cari se crește clerul de mână lipsește. În librăriile noastre găsești tot ce vrei, începând cu romanele distrugătoare de suflete, până la cărțile de știință, nu însă și o biblie. Se cheltuesc în țara noastră milioane peste milioane, pentru lucruri de mai puțină importanță, de ce nu s-ar găsi și fondurile necesare la tipărirea unei ediții oficiale a Sf. Scripturi, care cu un preț mai redus să poată fi împrăștiată prin satele noastre? De câte inconveniente de ordin social am fi scutiți?

Privim cu groază la ravagiile pe cari alcoolismul și desfrâul le face în unele din provinciile țării noastre. Putea-vor restrânge consumul alcoolului, diferitele dispoziții privitoare la falsificarea, și vânzarea lui? A avut vre-un efect (corâspunzător pierderii importanțelor sume de bani încasate din impunerea traficului cu beuturi alcoolice) măsura luată de Statele Unite ale Americii?

În mod clandestin se importă și azi cantități enorme de alcool.

Are rost o astfel de dispoziție, abia când interesul mulțimei este îndreptat într'o altă direcție.

Betia nu pentru toți cari beau este o patimă, ci în cele mai multe cazuri este un obicei, învățat de țăranul nostru lipsit de ocupație în serile de iarnă. Crășma cu duhoarea ei asfixiantă îi atrage pe toți. Societatea și palavrele alungă plictiseala.

S'a cercat în unele locuri de a da ocupații țăranilor în timpul liber, și drept rezultat crășma s'a golit. Să trezim dorul lui pentru carte și să-i punem Sf. Scriptură în mână și efectul nu va întârzia. Omul cel nou, renăscut prin puterea de convingere a adevărilor divine, el însuș va fi un dușman al relelor sociale.

Se va obiecta, că a pune Sf. Scriptură în mâna țăranului înseamnă a-l duce cu voia la rătăcirii. Cu drept cuvânt acesta ar fi rezultatul, când nu s-ar lucra după un sistem. Numai un cercetător zelos știe câte greutăți întâmpină, până ce poate descifra adevărurile sfinte. Greutăți cari provin din limba scrierilor sfinte, din diferența împrejurărilor locale și temporale, cari trebuiesc cunoscute, din feliul de gândire și exprimare atât de diferit de al nostru. Studiul biblic a luat în decursul vremilor dimensiuni neînchipuite. Bibliotecii întregi s'ar putea umplea cu cât s'a scris în această direcție. Cum, deci țăranul lipsit de această cultură specială atât de vastă va fi capabil să scoată la iveală adevărul?

Foarte simplu, pretențiile lui fiind reduse după nivelul culturii, cu inteligența lui firească, lipsit de prejudecăți, având de îndrumător și corector pe preotul din sat, poate face mult. Ce rost are aunci toată cultura ce se dă și pretinde azi dela preoți, dacă după anii de studiu, nu le va putea aduce nici un folos? Ce rost are preotul în casele culturale, dacă biblia va lipsi ca obiect de aprofundare? A face sfânta Liturgie, a administra sf. taine, și alte câteva servicii, le poate face și un altul fără de o cultură teologică specială. Este deci de prisos cheltuiala de energii, când activitatea preotului se mărginește numai la atât.

În ce privește sistemul de muncă în popularizarea sf. scripturi, găsesc foarte ni merit ce-l urmat de biserica anglicană.

Preoții se grupează pe parohieni în cercuri biblice, cari se întrunesc regulat în fiecare seară, sau cel puțin de câteva ori la săptămână, necondiționat însă Dumineca. Ca pregătire pentru lectura biblică a Noului Testament, în câteva seri consecutive se citește o armonie a evangeliilor, eventual și o scriere privitoare la viața și activitatea Mântuitorului, cu orientări din evangeliilor. Abia după aceea, se începe lectura biblică, începând cu evangelia lui Matei și finind cu a lui Ioan. După pauză de câteva săptămâni se reîncepe lectura biblică, de astă dată în ordinea Luca, Marcu, Matei, insistându-se la fiecare evanghelie, asupra personalității autorului ei, precum și asupra scopului urmărit. Cunoscută în parte viața și activitatea Mântuitorului din primele 3 evangeliilor, ca a lui Ioan vine ca o complectare. Celalte scrieri ale Noului Testament sunt parcurse în ordinea: Faptele apostolilor, Epistolele catolice, Epistolele pastorale și chiar la fine Epistolele pauline.

Lectura Vechiului Testament, ca aparținând unor timpuri și mai îndepărtate, uezumi cu totul diferită de a noastră, se face numai în cercurile biblice compuse din cei inițiați în noul Testament și în adevărurile fundamentale de credință popuse de biserică. Se începe cu psalmii, insistându-se mai ales asupra acelor cari au trecut și în ritualul bisericii. Carea Iob, cărțile istorice, în cari se accentuează mai mult importanța personalităților, ca Moise, Iosua, Samuil, David, Solomon, etc. La urmă rămân Proverbele lui Solomon, aplicate la viața practică. Astfel inițiați parohienii, Sf. Scriptură nu mai poate fi considerată drept o carte periculoasă credinței lor. Acelaș lucru într'o proporție mai redusă se poate face și la noi. S' și încercat instituirea lecturii biblice într'un cerc mai restrâns în Sibiu. Ideea a fost bine primită și foarte ușor înfăptuită. Să încercăm a o introduce pretutindeni și nu vom regreta munca depusă, ori cât de obositoare ar fi ea.

Creșterea copiilor

Luca, XV, 12-33.

Un fiu dezmiardat și nedeprins cu lucrul, fără să aibă milă cu greul și durerea părinților, își cere într-o bună zi partea sa în avere și pleacă în țări străine. Aici petrecerile și desfrâul au înghițit repede averea fiului rătăcit: Istovit de neajunsuri și suferințe își aduce înșă aminte de binele ce l-a avut în casa tatălui său și se întoarce acasă.

Inima milostivă și iertătoare a părinților îmbrățișat iarăș pe cel care pierdut a fost, dar s'a aflat. Cazul ne este cunoscut în parabola evanghelică a „fiului rătăcit”. Iar nu sânt asemenea acestui fiu neascultător atâtia și în zilele noastre? Ademeniți și ispite și îndemnuri rele călcă pe căi rătăcite și ajung a fi vestiți doar prin rușinea și pata care o lasă asupra unor părinți îndurerați sau a unor rude cinstitute.

A cui e vina?

În cele mai multe cazuri e de obicei creșterea greșită ce se dă copiilor în casa părintească cauza rătăcirii acestora. „De ai copii”, zice într'un loc din Sf. Scriptură, „învățâ-i se și închine capul acum din tinerețe”.¹⁾

Dacă vrei să ai un copil bun, deprinde-l din mic la fapte bune. De-ți plac bărbații cinstiți și vrednici, crește-ți copilul de mic la cinste și vrednicie! Acesta e un adevăr experimentat de veacuri.

Copilul după ce a venit după pază și grijă bună, zdravăn pe lume, este ca o filare, pe care încă nu s'a coborât nici cel mai mic fir de praf sau norol. Dar nu a scrie și a citi trebuie să fie învățătura de căpitenie a copilului. Aceasta să fie nimăi o parte a ei!

Învățătura cea adevărată și de căpitenie este să te știi purta între oameni și să-ți fici datoria de om în această viață. Iar aceasta se deprinde cel mai bine în casa părintească, începând din leagăn și până ce copilul trece la școală spre desăvârșire.

De jur împrejur stau în casa părintească „sămănătorii de sămânță”; dar nu numai de sămânță bună, ci și de neghină. Căci de multe ori se strecoară și înjurături și suialme de pe buzele unor părinți înfuriați asupra copilașului lor nevinovat. Și se

poate oare blăstăm mai crâncen, decât ca un copil să fie făcut partea iadului și a satanei?! . . . Mamele cari au acest rușinos obicei să-și aducă aminte, că fețița lor va ajunge și ea mamă și va sudui; că băiatul lor va ajunge și el soț și va înjura. De aceea să se ferească ca de foc de a arunca ei înșiși sămânța păcatului. . .¹⁾

Nici cu asprime prea mare nu se vor direge mai bine tinerele odrasle.

Sânt neamuri la cari nimeni nu atinge un copil, și tocmai acolo copiii privesc pe părinții lor ca pe niște sfinți. În Iaponia, de pildă, cărțile de școală sânt pline de icoane și povestiri, cari arată cum copiii acelei țări sânt în stare să treacă prin foc și apă pentru părinții lor.

După marele război cu Rușii, generalii japonezi după biruință s'au dus cu capul descoperit la mormintele părinților lor să se închine, dându-le de știre că și-au îndeplinit datoria. Iar când împăratul, părintele țării a murit, vestitul oștean Noghi, și-a urmat stăpânul în mormânt.²⁾

Pilde de felul acesta arată că sufletele cele mai tari se înblânzesc nu atât prin asprime sau fierbințala bătăilor, ci mai ales prin căldura blândă a iubirii. Sufletul copilului e asemenea instrumentului de muzică, pe care muzicantul îl poate mânui după bunul său plac: are și el strunele lui, dintre cari unele trebuie lăsate mai slabe, iar altele mai întinse. De aceea orice cuvânt al părinților să fie rostit cu băgare de samă; căci cine va semăna neghină, neghină va culege.

Încercările de veacuri pe cari le-au făcut popoarele civilizate în această privință mai arată că printre cele dintâi învățături pe cari părinții sânt datori a li da copiilor, este și învățătura religioasă. Durere numai că acest fapt se nesocotește atât de adese. Mulți părinți nu-și dau pe deplin sama de cât folos li poate fi în buna creștere rugăciunea împreună cu frica de Dumnezeu. Dar nu-i pe lume o altă stăpânire care să sădească mai lesne și mai puternic în mintea și în întreaga ființă a copilului o rânduială a voii și a faptelor sale, decât frica de Dumnezeu.³⁾

¹⁾ S. Mehedinți, O altă creștere, p. 162.

²⁾ S. Mehedinți, O altă creștere, ibidem.

³⁾ V. Puiu, Predici p. orașe, p. 161.

⁴⁾ Înțeleg. Is. Sirah, cap. VII, 24.

Averile se risipesc, sănătatea se trece, frumusețea piere; pecând sprijinul sufleteșc câștigat pentru viață din creșterea religioasă cu nimic în lume nu poate fi nici asemănat, nici înlocuit. Cele ce se petrec în viața de toate zilele ne arată clar cât de ușor desnădăjduesc cei ce nu au credință în Dumnezeu, și cu câtă putere rabdă necazurile vieții cei credincioși.

Creșterea religioasă, răsădită în curăția cugetului și a sufletului copilăresc va da cele mai bogate roade în viața omului de mai târziu. Vor fi buni și cu mare cuviință în vorbe și fapte acești copii. Căci copilul, care dela mama lui s'a învățat a se ruga, cuvios va rămânea până ce va închide ochii; sau care s'a deprins a spune adevărul, cinstit va rămânea toată viața; ori care s'a deprins a fi curajos, curajos va rămânea până la mormânt. Sau care copil s'a deprins a roși de vorba și fapta rea, pe acela să știi că te poți bizui ca mamă când vei fi bătrână și neajutorată, și ca tată când vei fi slab și în nevoie.¹⁾

Odată acești copii ridicați la stare înaltă nu vor uita de părinți. După Dumnezeu întâi lor li vor mulțumi pentru sprijinul și dragostea cu care i-au înconjurat. Se vor bucura că părinții li trăiesc ca să împărtășească bucuria împreună cu dânșii.

A întrebat odată, în vechime, un rege foarte bogat pe un înțelept: cine se poate socoti cel mai fericit om de pe lume?.... și aștepta să-l numească pe el, știindu-se atât de bogat. Înțeleptul însă a răspuns astfel: „Îmi aduc aminte de doi fii, unul numit Cleobis și altul Biton, cari își duceau singuri într'o căruță pe mama lor bolnavă spre casa de rugăciune, ca să se poată închina. Aceștia după părerea mea sunt cei mai fericiți.”²⁾

Într'adevăr asemenea copii au fost și vor fi pururea cei mai fericiți.

Fiul rățacit din parabola Mântuitorului, cuprinsă în sf. Eyanghelie, va fi ajuns și el la această convingere, dar abia după ce l-au mâncat necazurile și nevoile printre strejini, după ce a trecut prin școala grea și amară a vieții. Dacă era însă deprins să rămână supus și ascultător din capul

locului, ar fi fost oare nevoit să treacă prin această neplăcută și dureroasă încercare?!...

Izvor nesecat de fericire pentru copii poate fi o creștere bună și înțeleaptă. Câți însă sunt cari nu înțeleg să se facă pătași de ea?!...

I. V.

Școala de cântăreți bisericești

În legătură cu cele ce s'au scris până acum în chestia școalei de cântăreți bisericești, ne fimem de datorință să anunțăm, că Prea Sfințitul nostru Episcop încă la data de 10 Oct. 1927 a făcut cerere Min. de Culte pentru acordarea fondurilor necesare înființării acestei școale. Iată între altele ce scria P. Sf. Sa, on. Ministru de Culte:

„Între multele necesități pentru consolidarea și întărirea Eparhiei noastre este și înființarea unei școale de cântăreți la centrul episcopesc.

Am făcut dureroasa experiență, că învățătorii cei noi ești din școalele normale de azi, nu sunt destul de bine pregătiți pentru de a conduce strana de cântări bisericești — numărul cântărilor tot scade, — și la unele biserici abia găsim om, care să dea răspunsurile liturgice, — ca să nu vorbim de cântările dela Utrenie, cari mai reclamă și cunoștințe temeinice de Tipic.

Azi aceste cunoștințe nu se mai pot câștiga pe apucate, din cantor în cantor, ci trebuie organizate și învățate sistematic. În părțile nordice ale Ardealului și din punct de vedere al limbei mai curate se impune înființarea unei școli de cântăreți.

Dacă am întârziat până acum cu deschiderea școalei de cântăreți aici la Cluj, era și faptul, că nu aveam la dispoziție un local pentru internat și sala pentru cursurile de cântăreți. În anul acesta, cu ajutorul lui Dumnezeu, vom zidi și Internatul pentru Academia Teologică pe terenul dăruit nouă de Ministerul Finanțelor, în calea Dorobanților, nu prea departe de biserica-catedrală. Așa, ne rămâne disponibilă casa din strada Avram Iancu nr. 6, unde putem plasa [cântăreții și ne rămân și sale de prelegeri.

¹⁾ S. Mehedinți, O altă creștere, p. 166.

²⁾ Scherer, Bibl. f. Pred. Ex.—L, I, p. 798.

Această casă este în imediata vecinătate a bisericii noastre parohiale, unde vom griji să fie zilnic slujbe și să aibe și cursistii-cântăreți prilej să se deprindă în cântări în mod practic.

Realizarea depinde curat numai dela D.-voastră Domnule Ministru și nu ne îndoim, că ne veți veni în ajutor, să înființăm și deschidem școala de cântăreți în anul 1928, luna Septembrie. Măestrul de cântări bisericesti și Tipic al Academiei noastre, va provide și aici instrucția în cântări și Tipic, iar pentru Internat și trebuințe materiale Vă rugăm să ne luați la Bugetul pe 1928, aceea cotă de ajutor, care o a-ți acordat și la celelalte eparhii, cari întrețin aceleași cursuri, căci doar, nicăiri

nu sunt mai necesari ca în Eparhia noastră.

Și pentru ca să nu îngreunăm nici bugetul Statului, ne cugetăm să primim în această școală numai 50 elevi, deci din fiecare protopopiat câte 3, cari terminând după 2 ani învățământul, să fie dimiși și primiți alții câte 3, ca astfel cântările uniforme și într'o limbă corectă să străbată succesive în întreaga eparhie.

În chipul acesta, credem, că vom pune stavilă și lățirii sectarilor, cari lucră cu mijloace și bani streini, ca să ne strice biserica și otrăvească credincioșii.

Vă rugăm, Domnule Ministru, ca să nu treceți cu vederea rugămintea noastră, — fiind ea reclamată și de interesele imperioase ale Statului.“

Vom avea întreagă Biblia tradusă din nou?

Noul Testament în traducerea părintelui Grigore (Gala Galaction), apărută în editura Institutului Biblic al bisericii ortodoxe, a format un mare eveniment literar al anului trecut și o dată epocală în literatura noastră bisericească. Universul literar prin colaboratorul său Sandu Tudor, într'un număr recent, a publicat o convorbire cu eruditul scriitor Gala Galaction. Fiindcă vorbește despre traducerea Sf. Scripturi, reproducem pentru cetitorii noștri cele ce urmează:

„Cu toate că știu că voi jigni una din cele mai înrădăcinate prejudecăți ale artei de azi, îmi dau seama din ce în ce mai mult cât de mare e păcatul să iubești Frumosul numai pentru el. Cu deviza „Artă pentru artă“, deviza păgână care a înlocuit religia cea adevărată, legătura cu Dumnezeu: cel viu, prin religia Frumosului, adorația lucrului cioplit și meșteșugit, idolatria aceasta numită artă, e bucurie numai pentru cei bogați, cei rafinați, cei sătui, cei deștepți, arta e un privilegiu pentru cei mai puțini.

Ce înseamnă frumosul acesta pentru cei ce cerșesc la cotitura uliței, pentru cei zdrobiți sub călcâiul tiraniei, pentru cei ce-și plâng în beznă durerea.

De aceia să spun drept îmi pare rău de tot ce am scris până acum. Nu am izbutit decât să-mi făuresc dușmanii invidiei sau într'altfel.

Știu totuș o artă, arta pentru Dumnezeu, o artă nemăestrifă, arta credinței cerești, care e o închinare în duh și adevăr, o artă nevăzută, arta spirituală îngerească, arta sf. vieți creștine.

Sunt pătruns mai mult decât oricând, ca toate măestriile mâinii și tidvei omenesti nu pot atârna în cumpăna cu o singură lacrimă, o simplă faptă de inimă curată, un singur sunet al Cuvântului celui viu, alinător de tămăduitor de suflet, Cuvântul Domnului, Scriptura Sfântă.

De aci vechea mea idee de a părăsi totul pentru a tălmăci toată Biblia. Am început cu Noul Testament pentru că era mai ușor. Odisée întreagă am rătăcit cu manuscrisul până îl văzui intrat într'o tiparniță ca să capete trup.

Traducerea integrală mă obsedează însă neînterupt. E o vârstă întreagă de om de când o visez. Am aflat și un tovarăș, un erudit ebreist și orientalist preotul dr. Radu. Cu cât predicile sunt mai uriașe, cu cât ideea e mai absurdă în împrejurările de acum, cu atât pofta mea de a traduce e mai înverșunată.

O bună parte din diformitățile sufletesti pe care le înfățișează generația tânără de azi, va pieri atunci când citirea Sf. Scripturi va ajunge o deprindere națională. Din nefericire însemnătatea Bibliei, atât de clar înțeleasă de toate popoarele civilizate, la noi e nesocotită cu desăvârșire.

Spunând acestea îmi revine în amintire icoana lui Vlahuță. El auzind că vreau să

fac traducerea îmi spuse foarte mișcat:

Am auzit că vrei să faci o minune, să traduci Sf. Scriptură. Fă-o dragul meu. Popoarele se împart azi în două: cu Biblie și fără de ea, și noi suntem fără Biblie. Când vei isprăvi am să te rog să îmi dai voie să pui și eu ici colo o virgulă, un punct, să te ajut și eu cu un cuvânt mai potrivit, să știu că am pus și eu ceva la acest sfânt monument de atâta însemnătate pentru omenire.

Cum îți spun, cu ajutorul sufletesc a doi trei inși din toată țara românească și în masiva nepăsare a celor 17 milioane, care mai rămân, am și început să traduc Psaltirea.

Pentru că e cea mai necesară, fiind și cea mai uzuală, dar și cea mai grea de tradus. Trebuie să găsești ceva din fiorul vechilor regi psalmiști.

Sistarea orelor de religie în cl. III—V. a școlilor profesionale.

Ministerul instrucțiunii fără a fi fost schimbată programa școlilor profesionale de factorii în drept: Parlament și Senat, cu dela sine putere a modificat-o de-a în anul trecut, reducând studiul religiei la rolul de cenușotcă. A sistat peste tot orele pentru cl. III—V și le-a redus pe cele din cl. I—II la câte 1 oră săptămânal. Se vede, că viitorii maestri nu au nevoie de educație religioasă morală, ci numai să știe munci, iar dacă vor fi imorali și destrăbălați, nu-i nimic.

Dacă pe această bază se pune meseria, atunci mai bine nu s'ar învăța. E drept, că neamul nostru are mare nevoie de meseriași, dar mai întâi are nevoie de oameni cinstiți, precum sunt și meseriașii străini. Da, așa ar trebui să fie, dar cum, dacă se șterge religia tocmai claselor cari ar avea mai mai mare nevoie de ea? În cl. III—V sunt de regulă elevi în etate de 14—20 ani, deci tocmai în etatea mai ușor influențabilă, și religia nu li se predă. Când s'a hotărât această nădrăvanie, se vede, că s'a uitat proverbul latinesc: „quid, quid agis, prudenter agas et respice finem“, căci altcum nu se putea face. Urmările vor fi dezastruoase pentru bieții elevi, lăsați în

voia lor a se desfăta în plăcerile și ispitele lumii, fără nici un îndreptar. — Pentru cl. I—II e prescris un anumit material biblic-istoric, așa că de morală nu poți aminti, dar nici nu-i este locul, căci atunci elevii sunt încă fără patimi și cu greu ar pricepe cecece ai voi eventual indirect a le spune.

Că dovadă a răului ce s'a făcut cu sistarea orelor de religie în cl. III—V a școlilor profesionale, amintesc faptul, că într'o școală aducându-li-se elevilor acestor clase la cunoștință noua dispoziție referitoare la religie, toți au rămas frapați și au exclamat: „Cum, numai nouă nu ne este iertat a ne ocupa de cecece avem mai mare lipsă. Vai de noi!“

Cred, că această observație exprimă mai mult decât oricâte comentarii.

Am cetit, că la ordinea zilei, în noua sesiune parlamentară este și Reforma învățământului profesional. Avem nădejdi, că biserica își va ști face datoria și va cere cu stăruință așezarea religiei între studiile școlilor profesionale la locul ce i se cuvine, dându-i-se orele necesare pentru toate clasele.

Un preot-catihet.

Parastas pentru Regele Ferdinand I.

Sâmbătă, 28 Ianuarie c. în biserică-catedrală din Cluj, în prezența P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae și a tuturor autorităților civile și militare, s'a celebrat în mod solemn parastasul pentru Regele Ferdinand I, din partea preoților: Dr. Seb. Stanca, D. Antal, Nic. Vasiiu și diaconul V. Bogdan. Răspunsurile au fost date de corul Academiei teologice, după frumoasele melodii ale lui Cunțan, de sub conducerea profesorului Dr. Petrașcu. La sfârșit pr. consilier Dr. Seb. Stanca a rostit o frumoasă cuvântare, apreciind viața și faptele defunctului Rege, după adevărata lor valoare, relevând pe cele mai însemnate: războiul de întregire, unirea tuturor Românilor și împrăștierea țărănilor. Din ordinul P. Sf. Sale în aceeași zi s'au celebrat parastase în toate bisericile din eparhie.

CRONICĂ

Școalele confesionale catolice maghiare din Ardeal

Zilele trecute a ținut aici în Cluj „Statutul romano-catolic unguresc” o ședință sub presiunea episcopului conte Majláth. Este știut, că ungurii romano-catolici, nu se mulțumesc cu școlile de Stat *secția maghiară*, cu limba de propunere *maghiară*, menținute prin legea învățământului românesc, cu vechii și foștii învățători unguri dela școalele de Stat, ci au înființat școli noi, luând o parte din învățătorii mai soviniști, pentru aceste școale confesionale.

Venind rândul la plata învățătorilor, — poporul și credincioșii catolici, cari nu contribuie cu nimic la susținerea bisericii și școlii, fiind aceste îndatoriri ale patronilor magnați și ale centrelor episcopicești cu fonduri de milioane plasate în moșii și realități — s'a dat de dificultăți bănești — și ca să *mascheze* unele ajutoare externe, ce le primește statusul pentru aceste școale, s'a aflat formula, că preoții romano-catolici, oferă din salariul lor ce îl primesc dela Statul român pe anul 1928, suma de 4 milioane Lei. E drept, că preoții romano-catolici ar putea doar să jertfească din 20 milioane, cât primesc dela Statul român la an, — 4 milioane, cam a 5-a parte, ca oameni fără soții și copii la școli — dar nu o vor face de bună voie, decât numai dacă li se va impune acest impozit, — ori la aceasta impunere pentru *scopuri iredentiste* — credem că Ministerul Cultelor încă va avea un cuvânt. Sau doar privilegiile catolice sunt veșnice și Monsignourul Majláth este „*Noli me tangere*”?

Vom reveni, căci afacerea este mult mai gravă, ca să nu ne deoblige a ne ocupa de ea, ca o acțiune în slujba celei mai deșantate lupte, ce o dă biserica catolică contra Statului român.

Predică în biserica-catedrală din Cluj.

Joi, în 2 Februarie a predicat dl *Dr. Liviu G. Muntean*; Duminecă în 5 Februarie va predica dl *Dr. Andrei Buzdug*, profesori la Academia Teologică.

Comunicat. În legătură cu ordinul nostru Nr. 118 din Nr. 4 al „Renașterii” în cauza datelor statistice se observă, că întrucât P. o. i. domni protopopi au fixat alte termene mai apropiate pentru așternerea datelor statistice, preoții vor observa termenele fixate de protopopi, pentru ca să se poată ținea mai de vreme și adunările protopopești, conform regulamentului.

Un fost prefect — judecat. Famosul fost prefect al județului Someș, zis, Dr. Titus Crișan, — a fost judecat de către tribunalul din Dej la un an temniță ordinară, pentru că a înșelat județul și fondurile de alimentare cu mai multe sute de mii. Și pentru acest criminal ordinar, a trebuit să fie scos din slujbă vrednicul prefect Dr. Ion Prodan, fiu al județului, avocat cinstit și acum deputat în Parlamentul Țării. Acesta e nemernicul, care la cununia lui, a obligat satele și pe funcționarii comunali și ai județului să-i cumpere daruri de nuntă de zeci de mii de Lei, — și tot aceasta, a adus un văpsitor de odăi din Făgăraș, ca să-i curețe camerele din palatul județean din Dej, — căci se vede, nu găsise în Dej omul cu care să poată face traficuri în contul județului. — Sperăm că începutul de purificare nu se va termina cu acest caz — și vom putea spune: „**hoții ia pușcărie!**”

Hirotoniri. Ierodiaconul Severian Grigorescu, a fost hirotonit întru monach pentru trebuințele duhovnicești ale mănăstirii Rohia. Traian Mocanu și Teodor Handra au fost hirotoniți întru preoți pentru parohiile Agârbiciu și Dângău.

Cum se predică în alte părți. Eparhia Buzăului a luat dispoziția ca toți preoții licențiați din cuprinsul episcopiei să se rânduiască la predică în biserica-catedrală, după un tablou înainte stabilit. Măsura aceasta s'a luat cu scopul ca preoții să se desăvârșească în arta predicatorică. Cele mai bune se vor publica întocmindu-se o Cazanie potrivită vremurilor și graiului de astăzi.

— În interesul său propriu fiecare bolnav, care caută vindecare de astmă, boli de plămâni și asemenea, cere să se servească de ofertul firmei Puhlmann & Co., Berlin 823, Müggelstrasse 25—25/a, existentă de mulți ani și bine cunoscută, și cere broșură gratuită și ilustrată. — Luați în seamă anunțul de pe pagina 8 a revistei.

Spre luare aminte: În luna Februarie *Oficiul parohial* solvește dările și echivalentul către Stat. Socotelile (rațiociniul) aprobate de Adunarea parohială, cu procesul verbal în original, le transpune la *Oficiul protopopesc* cu raport despre activitatea sa în anul trecut. Anul acesta se înaintează și inventarul general al parohiei. Se uită dacă nu este în restanță cu ceva din luna trecută. *Preoților cu rațiociniile restante li se va opri plata salariului pe trimestrul al doilea.* — *Oficiul protopopesc* convoacă și ține adunarea protopopească. Prezintă socotelile tractului și proiectul de buget. Raport despre activitatea sa, aprobate de Adunare se transpun *Consiliului eparhial*. Trimite bugetele parohiilor.

La Facultatea de teologie din Chișinău s'a aprobat numirea următorilor profesori pe ziua de 15 Ianuarie 1928: 1. Constantin Tomescu, profesor agregat la catedra de Istoria bisericii române. 2. Nichifor Crainic la catedra de Literatură religioasă modernă. 3. Petre Constanținescu la catedra Arheologia creștină și Istoria artei bisericesti. 4. Preot Gr. Pișculescu (Gala Galaction) profesor titular catedra: Introducerea la Noul Testament și exegeza Noului Testament. 5. Ion G. Savin, profesor titular la catedra de „Apologetică“.

Numărul studenților la Universitatea din București la sfârșitul anului trecut școlar, a fost de 18,989, ceea ce înseamnă că fie care mie de locuitori din România are un student la București. Din aceștia au fost înscriși la teologie 1012, drept 7760, filozofie și litere 5513, științe 1778, medicină 1991, medicină veterinară 268, farmacie 667. Comparate aceste cifre cu numărul studenților din anul 1915—16 se constată, că la teologie atunci au fost numai 231, drept 2622, filozofie 523, științe 219, medicină 715, farmacie 70, adică în total 4380. În anul 1920—21 au fost 8155 și continuativ au crescut în anii următori la 8951, 9835, 11.092, 12.913 și 15.698.

Reîntorcerea celor rătațiți. În comuna Iablonă din județul Bălți, au revenit la ortodoxie 50 familii de baptiști. În comuna Cuvin, jud. Arad, s'au reîntors în sânul bisericii noastre 7 familii de pentecostaliști.

SE POATE VINDECA BOALA DE PLĂMÂNI?

Chestiunea aceasta de cea mai mare importanță interesează pe toți, cari suferă de **astmă, tuberculoză de plămâni și laringe, oftică, catar de plămâni (Apcitis), tuse sau răgușeală cronică, bronșită** etc. și nu au fost vindecați până acumă. Toți acești bolnavi primesc dela noi **absolut gratis o carte ilustrată** din pană d-lui *Dr. med. Guttman*, fost medic-șef la sanatoriul Fin-sen, cu următorul cuprins: „**Se poate vindeca boala de plămâni?**“ — Spre a da ocaziune bolnavilor a se lămuri despre felul suferințelor lor, ne-am hotărît a trimite oricui *cartea* susnumită *fără orice spese în folosul tuturor.* 2

Trimiteți o carte poștală cu exactă adresă:

PUHLMANN & Co,
BERLIN 823, Müggelstrasse 25—25/a.

Nr. 250—1927.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II. *Ida-mare* cu filiala Brătiemi și Stupini, în protopopiatul Bistriței, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în revista „Renasterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Să ar dela Stat conf. cualificațiunei.
2. Casă parohială cu supraedif. și grădină.
3. Sesiune parohială de 32 jug.
4. O zi de ciacă dela fiecare familie.
5. Stola corespunzătoare vremilor de azi.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruate conform noului regulament pentru parohii și însoțite de toate documentele de cualificațiune, certificat de serviciu precum și certificate de încuviințare dela Ven. Consiliu Eparhial, subsemnatului oficiu în Bistrița, și având prealabilă încuviințare dela acesta, se vor putea prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Bistrița, 5 Iulie 1927.

Oficiul protop. în conțelegere cu consiliul parohial.

Grigore Pletosu prot.